

Теоретичні засади управління інвестиційною привабливістю підприємства

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто основні цілі управління інвестиційною привабливістю підприємства. Розкрито сутність основних функцій управління інвестиційною привабливістю підприємства та його структурні елементи. Наведено послідовність етапів процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Ключові слова: *інвестиційна привабливість, управління, система, процес*

Abstract

The main goals of managing the investment attractiveness of the enterprise are considered. The essence of the main functions of managing the investment attractiveness of the enterprise and its structural elements are disclosed. The sequence of stages of the process of managing the investment attractiveness of the enterprise is given.

Keywords: *investment attractiveness, management, system, process*

Вступ

Розвиток кожного підприємства здійснюється у сфері взаємозалежних інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів. Привабливість залучення інвестицій залежить від врахування та розуміння інтересів як підприємства, так і потенційних партнерів, а також від можливості бачити об'єкт та предмет інвестування з позиції інвестора та оцінити його інвестиційну привабливість. Інвестиційна привабливість – це фінансово-майновий стан підприємства, ефективність використання його ресурсів, а також якісні характеристики: професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність та ін. Правильне використання потенціалу підприємства дозволяє залучати більші інвестиції, відтак питання управління інвестиційною привабливістю є особливо актуальним.

Результати дослідження

Управління інвестиційною привабливістю на сучасному етапі можна вважати основним фактором ефективної діяльності підприємства, що дозволяє йти шляхом інвестиційного розвитку та досягти й утримувати конкурентоспроможність. Управління інвестиційною привабливістю підприємства є процесом цілеспрямованого впливу керівництва підприємства на систему фінансових, економічних та інших відносин, що виникають у процесі забезпечення ефективного розвитку підприємства, і задоволення вимог потенційних інвесторів [1, с. 72].

Управління інвестиційної привабливістю підприємства спрямоване на:

1. забезпечення виготовлення конкурентоспроможної продукції і підвищення її якості;
2. структурної перебудови виробництва;
3. створення необхідної сировинної бази для ефективного функціонування підприємств;
4. вирішення соціальних проблем: інвестиції необхідні для забезпечення ефективного функціонування підприємств, їхнього стабільного стану й у зв'язку з цим вони використовуються для досягнення подальшого розширення і розвитку виробництва;
5. відновлення основних виробничих фондів;
6. підвищення технічного рівня праці і виробництва та ін. [2, с.52].

Основні завдання та напрями дій щодо забезпечення інвестиційної привабливості дозволяють сформулювати основні функції управління інвестиційною привабливістю підприємства (рис. 1).

Управління інвестиційною привабливістю підприємства має включати такі структурні елементи:

1. вхідні потоки представляють собою матеріали, інформацію, ресурси для повного використання в процесі тощо. В даній моделі це інформація для аналізу інвестиційної привабливості підприємства, галузі, регіону та країни;



Рисунок 1 – Функції управління інвестиційною привабливістю підприємства

- нормативи управління – це перелік документів, якими керується підприємство під час організації роботи. Для управління інвестиційною привабливістю це може бути загальна законодавча база, стратегія розвитку підприємства і при наявності інвестиційна програма, політика чи стратегія;
- ресурси – фактори, що не трансформуються у кінцевий продукт (наприклад, людські ресурси). У даному моделюванні це персонал підприємства, управлінський підхід та вкладення інвестора;
- вихідні потоки – результат бізнес-процесу. При здійсненні ефективного управління інвестиційною привабливістю підприємства досягається високий рівень інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, а також здійснюється макроекономічний вплив на галузь, регіон та країну.

5. джерела входів – це попередні процеси. Наприклад, на деяких підприємствах управління інвестиційною привабливістю підприємства може передувати створення програми розвитку або управлінське рішення.
6. одержувачі виходів – це наступні процеси. Після формування інвестиційної привабливості логічним є залучення інвесторів, розробка інвестиційних проєктів або підвищення ефективності роботи інших бізнес-процесів [3].

Відтак, процес управління інвестиційною привабливістю підприємства здійснюється в певній послідовності, складові якої умовно можна об'єднати у три групи:

1. Інформаційні, що передбачають формування інформаційної бази та системи показників оцінки інвестиційної привабливості підприємства, визначення переліку факторів та резервів росту інвестиційної привабливості підприємства.

2. Аналітичні, які передбачають аналіз фінансово економічного стану підприємства; формування критеріїв інвестиційної привабливості підприємства; аналіз і планування інвестиційної привабливості; формування системи оцінки, контролю та управління інвестиційними ризиками.

3. Стратегічні, які включають виявлення місії та цілей підприємства, моніторинг зовнішнього середовища, виявлення загроз, аналіз внутрішнього середовища, формування стратегічних альтернатив, вибір стратегії розвитку, оцінка та реалізація стратегії, контроль і коригування обраної стратегії [4, с. 46].

Отже, концептуальна модель управління інвестиційною діяльністю підприємства ґрунтується на взаємозалежній сукупності системних елементів, що беруть участь в управлінні підприємством, їх багатовекторних та різноаспектних зв'язках із зовнішнім середовищем та внутрішніми об'єктами управління, базується на ієрархії рівнів управління, декомпозиції стратегій (корпоративній, конкурентній, функціональній, операційній), які підпорядковано єдиній стратегічній місії підприємства.

Структуризацію та систематизацію сукупності елементів системи управління інвестиційною діяльністю підприємства доцільно розглядати у ланцюгу взаємозалежних причинно-наслідкових зв'язків між множинними об'єктами на ієрархічних щаблях управління.

На стратегічному рівні системи управління відбувається усвідомлення місії, концепції, стратегічної мети, визначення ключових суб'єктів інвестиційної діяльності (держави, місцевої влади, юридичних та фізичних осіб (резидентів і нерезидентів); інвестиційних об'єктів (реальних, фінансових, інноваційних, інтелектуальних, соціальних, екологічних, інформаційних, інфраструктурних, маркетингових, безпекових); загальносистемних та специфічних принципів і підходів до управління інвестиційною діяльністю підприємства торгівлі;

Тактичний рівень управління характеризується виокремленням функціональної і процесної складових, обґрунтуванням тактичних цілей та визначенням функцій управління (прогнозування, планування, обґрунтування формування інвестиційного портфелю, організація, координація, регулювання, стимулювання, моніторинг, контроль, облік, аналіз, оцінка); методів управління (інвестування, самофінансування, кредитування, розподіл, страхування, компаундування (нарощення), дисконтування грошових потоків, диверсифікація, оптимізація, капіталізація); інструментів управління (відсоток, дисконт, курс, індекс, ануйтет, дивіденд, дохід, податок, прибуток, витрати, амортизація); елементів забезпечення процесу управління (правового, нормативного, організаційно-методичного, інформаційного); систематизацією критеріїв та індикаторів ефективності управління (соціально-економічний розвиток, зростання інвестиційного потенціалу, мінімізація ризиків, максимізація рентабельності, підвищення капіталізації, ринкової вартості, конкурентоспроможності тощо); визначенням показників оцінки ефективності управління (дохідності, рентабельності (збитковості), ділової активності, ліквідності, окупності, стійкості, стабільності, платоспроможності, рівня інвестиційних ризиків тощо);

На оперативному рівні відбувається моніторинг реалізації інвестиційної програми; оперативний, фундаментальний та комплексний аналіз і контроль; експрес- та інтегральна оцінка інвестиційної привабливості окремих реальних і фінансових проєктів, ефективності управління інвестиційною діяльністю підприємства торгівлі в цілому; коригування вектору інвестиційної траєкторії за різних можливих сценаріїв (оптимістичного, реалістичного, песимістичного) на послідовних етапах реалізації інвестиційних проєктів (передінвестиційному; інвестиційному; експлуатаційному).

Така комплексна концептуальна модель дозволяє менеджерам сформулювати цілісне бачення складної системи і динамічного процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства торгівлі,

забезпечує прийняття обґрунтованих стратегічних, тактичних і оперативних управлінських рішень в поточному та довгостроковому періодах [5, с. 194-195].

Висновки

Таким чином, вдаючись до основних положень управління інвестиційною діяльністю на підприємстві його менеджмент може забезпечити високі темпи розвитку виробництва та використання інвестиційних ресурсів, створити умови для мінімізації інвестиційних ризиків, досягнути зростаючого прибутку як інвестору, так і підприємству, вирішити питання з постійного коригування виробничих програм, що лежить в основі ефективної діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чумак Л. Ф., Івченко М. М. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Бізнесінформ*. 2018. № 9. С.71-76.
2. Владимиров С. В., Морозова О. П. Поняття інвестиційної привабливості підприємства. *Економіст*. 2009. № 10. С. 52.
3. Хринюк О. С., Очеретяна О. В. Особливості моделювання бізнес-процесу «Управління інвестиційною привабливістю підприємства». *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/421/407>
4. Чернецька О. В. Процес управління інвестиційною привабливістю підприємств машинобудування України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 19. С.45-51.
5. Ластович А.В. Управління інвестиційною діяльністю торговельних підприємств на засадах системного підходу. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/631/1/Aktualni%20problemi%20ta%20perspektivi%20rozvitku%20Ukrayini%20v%20galuzi%20uprav-194-195.pdf

Савельєва Аліна Олександрівна — студент групи МЗД-21мс, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: alina_savelieva@ukr.net

Науковий керівник: **Вітюк Анна Валеріївна** – к.е.н, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки Вінницького національного технічного університету, Вінниця, e-mail: anna_vitiuk@ukr.net

Savelieva Alina Oleksandrivna — student of MZD-21ms group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alina_savelieva@ukr.net

Scientific supervisor: **Anna Valeryivna Vitiuk** - Doctor of Economics, Associate Professor of the Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: anna_vitiuk@ukr.net